

หลักสูตรอิสลามศึกษา

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537)

ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

DCID LIBRARY

0000033793

ฝ่ายโครงการพิเศษ

ด 297

ว546ต

กองงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประจำเขต เขตการศึกษา 2

หลักสูตรอิสลามศึกษา

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537)

ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ฝ่ายโครงการพิเศษ

ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ประจำเขต เขตการศึกษา 2

คำนำ

ด้วยอนุสนธิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 611/2533 ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2533 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 988/2534 ลงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2534 เรื่อง ให้ใช้คำอธิบายอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควรให้มีการปรับปรุงคำอธิบายอิสลามศึกษา ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ขึ้นใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับการปรับรายวิชาอิสลามศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยได้ยกเลิกคำอธิบายอิสลามศึกษา ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 988/2534 แล้วให้ใช้คำอธิบายอิสลามศึกษาที่ได้ปรับปรุงใหม่ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1172/2538 ลงวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2538

ฝ่ายโครงการพิเศษ ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประจำเขต เขตการศึกษา 2 จึงได้จัดพิมพ์หลักสูตรอิสลามศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537) ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ขึ้นใหม่ โดยให้โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนอิสลามศึกษาได้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นไป

ฝ่ายโครงการพิเศษ
ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ประจำเขต เขตการศึกษา 2

สารบัญ

หน้า

ตอนที่ 1	หลักการ, จุดหมาย, โครงสร้าง, เวลาเรียน, การวัดและประเมินผล, การใช้หลักสูตร	1
-	หลักการ	3
-	จุดหมาย	3
-	โครงสร้าง	4
-	เวลาเรียน	4
-	การสอดแทรกอิสลามศึกษา ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	5
-	การสอดแทรกอิสลามศึกษาในกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย	6
-	การวัดผลและประเมินผลอิสลามศึกษา	8
-	การใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา	11
ตอนที่ 2	คำอธิบายอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537)	13
-	คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1172/2538	15
-	จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มวิชาอิสลามศึกษา	16
-	คำอธิบายของอิสลามศึกษา ชั้น ป.1 - 2	17
-	คำอธิบายของอิสลามศึกษา ชั้น ป.3 - 4	22
-	คำอธิบายของอิสลามศึกษา ชั้น ป.5 - 6	27
ตอนที่ 3	คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 873/2537	32
-	คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 873/2537	34
-	คณะกรรมการหลักสูตร	37
-	คณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2	39

ตอนที่ 1

- ☐ หลักการ
- ☐ จุดหมาย
- ☐ โครงสร้าง
- ☐ เวลาเรียน
- ☐ การวัดและประเมินผล
- ☐ การใช้หลักสูตร

หลักสูตรอิสลามศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537) ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

๐๐๐๐๐๐๐๐๐

หลักการ

การศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคน เริ่มตั้งแต่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ หากมุสลิมได้รับการศึกษาศาสนาอิสลามอย่างครบถ้วนและถูกต้อง ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยความสะดวก ซึ่งเป็นความสะดวกแก่ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติในที่สุด

เพื่อให้การจัดการศึกษาศาสนาอิสลามแก่เยาวชนมุสลิม เป็นไปอย่างมีระบบ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาสมัยใหม่ ตลอดจนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนาคำอธิบายอิสลามศึกษา ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ขึ้น โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะนิสัยในด้านค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และเน้นการฝึกปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันของเด็ก และเยาวชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง และส่วนรวม การพัฒนาคำอธิบายอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษาได้เป็นไปตามหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ให้มีการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมได้ เพื่อความเหมาะสมและพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา มีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐานเพื่อสนองความต้องการของชาวไทยมุสลิม
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีในสังคมและประเทศชาติ
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำหลักธรรมทางศาสนาอิสลามไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดหมาย

หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา มีความต้องการที่จะให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม

ดังนี้

1. รู้และเข้าใจคำสั่งสอนของศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐาน
2. ปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนบัญญัติได้ถูกต้อง
3. เป็นมุสลิมที่ดีตามแบบอย่างของท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม
4. สามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางของศาสนาอิสลามได้

โครงสร้าง

หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยโครงสร้างวิชา 8 รายวิชาคือ

1. **วิชาหลักศรัทธา (อะกีดะฮ์)** ว่าด้วยหลักการศรัทธา คุณลักษณะของอัลลอฮ์ และ รสูล เตาฮีด และการตั้งภาคี
2. **วิชาศาสนบัญญัติ (ฟิฮ์)** ว่าด้วยหลักการอิสลามและกฎเกณฑ์ เงื่อนไข ข้อห้าม ข้อใช้ต่าง ๆ ของศาสนิก
3. **วิชาศาสนประวัติ (ตารีค)** ว่าด้วยชีวประวัติของท่านนบีผู้มหัศจรรย์ คือลลลอฮ์ อะลัยฮิ วะสัลลัม และผลงานของเคาะลีฟะฮ์อับบอ์บกร อุมัร อุษมาน และอะลี
4. **จริยธรรม (อัคลาค)** ว่าด้วยกิริยามารยาท การปฏิบัติตนที่ดีตามคำสั่งสอนของศาสนาอิสลาม
5. **วิชาอัล-กุรอาน** ว่าด้วยหลักการอ่าน การท่องจำอัล-กุรอาน และบอกความหมายของสุเราะฮ์ต่าง ๆ ที่กำหนด
6. **วิชาเสริมทักษะ อัล-กุรอาน** ว่าด้วยพยัญชนะ สระ เครื่องหมายต่าง ๆ การประสมพยัญชนะและสระ เน้นการอ่านท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ
7. **วิชาพื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามลายู)** ว่าด้วยพยัญชนะ สระ คำ และการประสมพยัญชนะและสระ ประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม
8. **วิชาพื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)** ว่าด้วยพยัญชนะ สระ คำ การประสมพยัญชนะและสระ และประโยคที่ใช้ในศาสนาอิสลาม

เวลาเรียน

- ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 6 ปี
- แต่ละปีการศึกษามีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์
- หนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียน 2 ชั่วโมงหรือ 6 คาบต่อ 1 ห้องเรียน
- เวลาเรียนคาบละ 20 นาที คิดเป็นเวลาเรียนชั่วโมงละ 3 คาบ หรือปีการศึกษาละ 80 ชั่วโมง หรือ 240 คาบ

เวลาเรียนอิสลามศึกษา จำนวน 80 ชั่วโมงหรือ 240 คาบ
สอดแทรกอยู่ในกลุ่มวิชา สปช. และ สสน.
แยกเป็นรายวิชา ดังนี้

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

การสอดแทรกอิสลามศึกษา ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ระดับชั้น	คาบเวลาเรียน ในกลุ่มวิชา สปช. ตลอดปี	เนื้อหาอิสลามศึกษา ที่สอดแทรก ในหลักสูตรประถมศึกษา	จำนวนคาบเวลา ที่ใช้สอดแทรกอิสลามศึกษา (คาบ/ปี)
ประถมศึกษาปีที่ 1-2	450 คาบ	หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง พระพุทธศาสนา	60
ประถมศึกษาปีที่ 3-4	600 คาบ	หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง พระพุทธศาสนา	60
ประถมศึกษาปีที่ 5-6	750 คาบ	หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง พระพุทธศาสนา	60

การสอบแทรกอิสลามศึกษา
ในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ระดับชั้น	คาบเวลาเรียน ในกลุ่ม สลน. ตลอดปี (พระพุทธศาสนา/ จริยศึกษา)	เนื้อหาอิสลามศึกษา ที่สอดแทรกในกลุ่มประสบการณ์ สร้างเสริมลักษณะนิสัย	จำนวนคาบเวลา ที่ใช้สอดแทรก อิสลามศึกษา (คาบ/ปี)
ประถมศึกษาปีที่ 1-2	750 คาบ	ก. เนื้อหาจริยศึกษา หน่วยที่ 1-6 ข. เนื้อหาพระพุทธศาสนา หน่วยที่ 7 หลักธรรมทางพระพุทธ ศาสนา หน่วยที่ 8 ศรัทธาในคุณพระรัตน- ตรัยและพุทธสุภาษิต หน่วยที่ 9 การบริหารจัดการและเจริญ ปัญญา หน่วยที่ 10 ศาสนพิธี	180
ประถมศึกษาปีที่ 3-4	750 คาบ	ก. เนื้อหาจริยศึกษา ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน การประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวทী การตรงต่อเวลา ความสามัคคี ความยุติ ธรรม ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ข. เนื้อหาพระพุทธศาสนา - หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	180

ระดับชั้น	คาบเวลาเรียน ในกลุ่ม สอน. ตลอดปี (พระพุทธศาสนา/ จริยศึกษา)	เนื้อหาอิสลามศึกษา ที่สอดแทรกในกลุ่มประสบการณ์ สร้างเสริมลักษณะนิสัย	จำนวนคาบเวลา ที่ใช้สอดแทรก อิสลามศึกษา (คาบ/ปี)
ประถมศึกษาปีที่ 5-6	600 คาบ	- ศรัทธาในคุณพระรัตนตรัยและพุทธศาสนาสุภาสิต - การบริหารจัดการและเจริญปัญญา - ศาสนพิธี ก. เนื้อหาจริยศึกษา ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน การประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที การตรงต่อเวลา ความสามัคคี ความยุติธรรม ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ข. เนื้อหาพระพุทธศาสนา - หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา - ศรัทธาในคุณพระรัตนตรัยและพุทธศาสนาสุภาสิต - การบริหารจัดการและเจริญปัญญา - ศาสนพิธี	180

รวมคาบเวลาเรียนอิสลามศึกษาที่สอดคล้องในหลักสูตรประถมศึกษา

ระดับชั้น	กลุ่มวิชา สปช. (คาบ/ปี)	กลุ่มวิชา สสน. (คาบ/ปี)	รวมเวลาเรียน อิสลามศึกษาตลอดปี (คาบ/ปี)
ประถมศึกษาปีที่ 1-2	60	180	240
ประถมศึกษาปีที่ 3-4	60	180	240
ประถมศึกษาปีที่ 5-6	60	180	240

ทั้งนี้ ให้โรงเรียนที่เปิดอิสลามศึกษา จัดให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามได้เรียนเนื้อหาตามรายวิชาของหลักสูตรอิสลามศึกษา ทดแทนเนื้อหาและคาบเวลาเรียนของเนื้อหาพระพุทธศาสนาและจริยศึกษา ในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ของหลักสูตรประถมศึกษา โดยเวลาเรียนอิสลามศึกษาที่นำมาจากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 60 คาบ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย จำนวน 180 คาบ ต่อปี/ห้องเรียนนั้น นำมาบูรณาการเป็นเวลาเรียนอิสลามศึกษา อยู่ในรายวิชาอิสลามศึกษาทั้งหมด

การวัดผลและประเมินผลอิสลามศึกษา

การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความคิด คุณลักษณะ ซึ่งครอบคลุมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงประกอบไปด้วยจุดประสงค์ที่ระบุให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ดีต่อการประพฤติตามคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่า ชื่นชม ตลอดจนยินดี เต็มใจ รับเอาค่านิยม จริยธรรม คุณธรรม ตามหลักธรรมทางศาสนาอิสลามและจริยวัตร คุณธรรมของท่านนบีผู้ห่มหมัด คือลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสลัลม มาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ

พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ ความคิด จะมุ่งเน้นความรู้ ความเข้าใจที่นักเรียนมีอยู่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งการนำหลักธรรมคำสอนไปใช้หรือประยุกต์ใช้ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน

การวัดพฤติกรรมด้านความรู้ - ความคิด

การวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นพฤติกรรมด้านนี้ สามารถกระทำได้โดยการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความรู้ การคิดหาเหตุผลหรือการนำความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตน ทั้งนี้กำหนดให้นักเรียนเขียนตอบในกระดาษคำตอบหรือตอบปากเปล่าก็ได้ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาในชั้นต้น ๆ ที่ยังอ่าน เขียนไม่คล่อง การถามและการให้ตอบปากเปล่าน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่าการเขียน หากนักเรียนสามารถยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงการปฏิบัติตามค่านิยม จริยธรรมได้ สามารถบอกได้ว่า สิ่งใดดีควรกระทำ การกระทำใดควรละเว้น โดยมีเหตุผลในการเลือกกระทำ หรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เหล่านี้ น่าจะเพียงพอสำหรับครูที่จะประเมินนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นว่า มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการพัฒนาเขาเพียงใด

พฤติกรรมด้านความรู้สึก

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้สึก เป็นเป้าหมายสำคัญที่เน้นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หรือจากการที่นักเรียนมีคุณลักษณะในบางด้านอยู่ในระดับต่ำ ที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจไปสู่ระดับที่น่าพอใจ ทั้งนี้ อาจจะเริ่มตั้งแต่การพัฒนาให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีบางสิ่งบางอย่างต่อการประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมบางประการ เห็นคุณค่าชื่นชมต่อบางสิ่งบางอย่าง ตลอดจนยินดี เต็มใจรับเอาค่านิยม จริยธรรม คุณธรรมบางประการมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เช่น เกิดศรัทธาในอัลลอฮ์ เห็นความสำคัญในหลักธรรมของศาสนาอิสลาม ชื่นชมในจริยวัตร คุณธรรมของท่านนบีผู้ห่มหมัด คือลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม แล้วนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

การวัดพฤติกรรมด้านความรู้สึก

โดยที่พฤติกรรมด้านความรู้สึกเป็นพฤติกรรมภายในของบุคคล ซึ่งบางครั้งไม่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายนอกอย่างเดียวกันอาจมาจากพฤติกรรมภายในที่ต่างกัน แต่ถ้ามีสิ่งเร้าหรือเครื่องมือที่ดีเหมาะสม ก็จะสามารถดึงพฤติกรรมภายในให้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกได้บ้าง แนวทางการวัดพฤติกรรมด้านนี้คือ

1. การวัดทางตรง กระทำโดยครูสังเกตการกระทำของนักเรียน ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสถานการณ์จริง สถานการณ์จำลองว่า บุคคลจะทำอะไร อย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ เช่น การถือศีลอด การตรงต่อเวลา ความเมตตากรุณาของนักเรียน เป็นต้น

2. การวัดทางอ้อม กระทำโดยให้ผู้เรียน (ผู้ถูกวัด) บอกหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก ความเชื่อและการปฏิบัติของตนเอง แล้วครูก็ประเมินจากสิ่งที่นักเรียนบอก หรือได้เล่าว่านักเรียนมีคุณธรรมในเรื่องนั้นหรือไม่ หรือมีระดับใด

ผลจากการที่ครูวัดไม่ว่าจะเป็นการวัดทางตรงหรือวัดทางอ้อม ครูจึงจะประเมินนักเรียนจากพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออก

พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมเชิงกระบวนการ หรือวิธีปฏิบัติ ที่มุ่งให้นักเรียนกระทำ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง เช่น การละหมาด การบริจาคซะกาต การอาบน้ำละหมาด ฯลฯ โดยสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และนำหลักธรรมไปช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ตนเองในชีวิตประจำวัน และสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นมุสลิมที่ดีได้ถูกต้อง

การวัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ

1. **วัดกระบวนการทางตรง** คือ สังเกตพฤติกรรม ขณะนักเรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรม ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง วิธีการวัดโดยการกำหนดพฤติกรรมที่จะสังเกตไว้ล่วงหน้าทั้งเชิงปริมาณ (มาก น้อย มี ไม่มี) และเชิงคุณภาพ (พอใจ ไม่พอใจ ดี ไม่ดี) รวมทั้งต้อง กำหนดสถานการณ์ที่จะให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมดังกล่าวด้วย เช่น ในห้องเรียน ในโรงเรียน หรือที่บ้านของนักเรียน ฯลฯ

2. **วัดกระบวนการทางอ้อม** กรณีที่ครูไม่อาจสังเกตโดยตรงในห้องเรียน หรือในโรงเรียนได้นั้น จะใช้วิธีวัดทางอ้อมโดยให้นักเรียนบอก หรือเล่ากิจกรรมที่ตนเคยปฏิบัติที่บ้าน ให้ครูฟัง หรืออาจให้เพื่อนนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียนรายงานพฤติกรรม การปฏิบัติของนักเรียน ในบางกรณี

3. **วัดผลผลิตปลายทาง** คือ การวัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติโดยอนุมานจากผลงานที่นักเรียนทำ ซึ่งวิธีนี้จะใช้วัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่เป้าหมายปลายทางได้ ซึ่งจะเป็นผลงานหรือชิ้นงานที่นักเรียนทำสำเร็จเป็นส่วนใหญ่

ในการดำเนินการวัดผล ประเมินผล การติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และครูผู้สอนอิสลามศึกษา ทดสอบเป็นระยะ และหรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาของแต่ละรายวิชา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผล การเรียน

การใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา

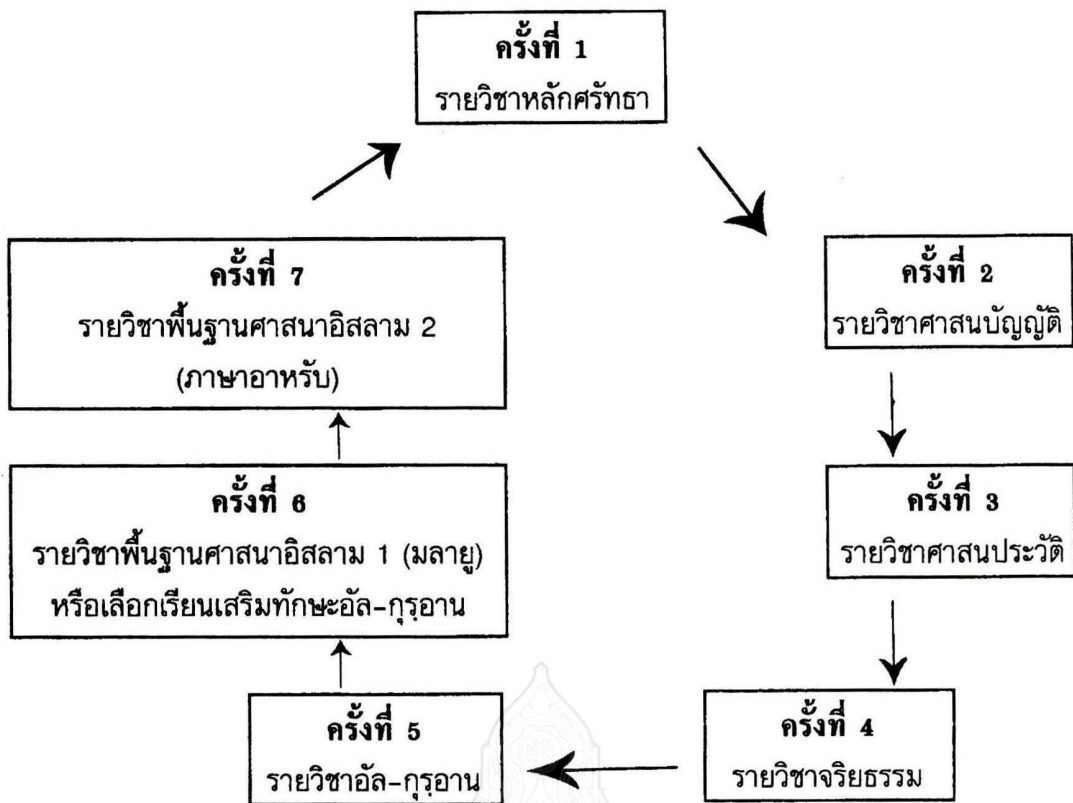
ก. การจัดการเรียนการสอน

โครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยรายวิชา รายวิชา โรงเรียนที่เปิดสอนศาสนาอิสลามจะต้องจัดสอน 7 รายวิชา โดยถือว่าเป็นรายวิชาบังคับ 6 รายวิชาคือ

1. วิชาหลักศรัทธา
2. วิชาศานบัญญัติ
3. วิชาศานประวัติ
4. วิชาจริยธรรม
5. วิชาอัล-กุรอาน
6. วิชาพื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)

สำหรับรายวิชาเสริมทักษะอัล-กุรอาน และวิชาพื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามลายู) โรงเรียนจะต้องเลือกนำมาสอนเพิ่มเติมอีก 1 รายวิชา โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะพึงได้รับ

ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีรายวิชาที่จะต้องนำมาจัดสอน 7 รายวิชานั้น เมื่อโรงเรียนได้เลือกครบ 7 รายวิชาแล้ว โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้ครบ 7 รายวิชาในแต่ละภาคเรียน โดยดำเนินการจัดสอนครั้งละ 1 รายวิชาต่อ 3 คาบหรือชั่วโมง ของแต่ละห้องเรียน หมุนเวียนรายวิชาที่สอนให้ครบ 7 รายวิชาดังตัวอย่างผังการจัดลำดับรายวิชาที่สอน ดังนี้

จากแผนภูมิการจัดสอนรายวิชาอิสลามศึกษา หากโรงเรียนจัดเวลาเรียนอิสลามศึกษาครั้งละ 1 ชั่วโมง โรงเรียนจะต้องใช้เวลาสอน 3 สัปดาห์ กับอีก 1 ชั่วโมง (เวลาเรียนอิสลามศึกษากำหนดไว้ 2 ชั่วโมง/1 ห้องเรียน/สัปดาห์ นับรวมได้ 3 สัปดาห์/ 6 ชั่วโมง และทำการสอนในสัปดาห์ที่ 4 อีก 1 ชั่วโมง) จึงจะนับรวมรายวิชาครบ 7 รายวิชา

ตอนที่ 2

คำอธิบายอิสลามศึกษา ในหลักสูตร
ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2537)
(เอกสารแนบท้ายคำสั่ง)

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก 1172/2538

เรื่อง ปรับปรุงคำอธิบายอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

□□□□□□□□□□

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 611/2533 ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2533 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 เรื่อง ให้ใช้คำอธิบายอิสลามศึกษา ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรปรับปรุงคำอธิบายอิสลามศึกษา ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ขึ้นใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการปรับรายวิชาอิสลามศึกษาในระดับมัธยม ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ยกเลิกคำอธิบายอิสลามศึกษา ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่วก988/2534 แล้วให้ใช้คำอธิบายอิสลามศึกษาซึ่งปรับปรุงขึ้นใหม่ตามเอกสารแนบท้ายคำสั่งนี้แทน โดยใช้คาบเวลาเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ปีละ 60 คาบ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ปีละ 180 คาบ ตลอด 6 ปี เฉพาะนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2538

(นายกมล ภูประเสริฐ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มวิชาอิสลามศึกษา

1. ศรัทธาในหลักศรัทธาอย่างมีเหตุผล
2. ปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจนเป็นกิจนิสัย
3. มีความรู้ ความเข้าใจชีวประวัติท่านนบีมุหัมหมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม นำแบบอย่างการปฏิบัติของท่านมาใช้แก้ปัญหาชีวิต
4. มีจริยธรรม และคุณธรรมที่งดงามเป็นที่น่าเลื่อมใส
5. ยึดมั่นในคำสอนของอัล-กุรอาน และไต่หาความรู้จากอัล-กุรอานอย่างสม่ำเสมอ
6. ดำรงตนอยู่ในวิถีทางของอิสลาม

คำอธิบายของอิสลามศึกษา

ป.1 - 2

► รายวิชา

1. หลักศรัทธา
2. ศาสนบัญญัติ
3. ศาสนประวัติ
4. จริยธรรม
5. อัล-กุรอาน
6. เสริมทักษะอัล-กุรอาน
7. พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลายู)

① หลักศรัทธา (อะกีดะฮ์)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุป และเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเรา สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา อี้มาน อิสลามและอิหฺसान

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจความหมายและเนื้อหาที่เป็นสื่อนำไปสู่การศรัทธาและมีความศรัทธาในอัลลอฮ์อย่างมีเหตุผล

② ศาสนบัญญัติ (ฟิฮฺ)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุป เขียน จำแนกเรื่องราวเกี่ยวกับเวลาละหมาดนะญิสและน้ำ ฝึกปฏิบัติการอาบน้าละหมาด อิริยาบถในการละหมาดและการชำระล้างนะญิส

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเวลาละหมาด นะญิสและน้ำ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการละหมาดและน้ำ ฝึกปฏิบัติการอาบน้าละหมาด อิริยาบถในการละหมาดและชำระล้างนะญิส สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องและปฏิบัติได้สม่ำเสมอเป็นกิจนิสัย

ให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามเรียนอิสลามศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

③ ศาสนประวัติ (สี่เราะตุนบี)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุป และเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับวัน และเดือนในภาษาอาหรับ ชาติตระกูล การกำเนิดท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม การสิ้นชีวิตของบิดา มารดา และปู่ การอยู่กับแม่และลุง การช่วยลุงทำงาน การไปค้าขายกับลุงที่ซาม การทำนายของนักบวชคริสเตียน ชีวิตการสมรสและซอมแซมกะอูบะฮ์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจชีวประวัติท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ขึ้นชมและศรัทธาการดำรงชีวิตของท่าน นำแนวทางการปฏิบัติของท่านมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน

④ จริยธรรม (อัศลาก)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุป บันทึก และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการกล่าวและตอบสลาม การรักษาความสะอาดของร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม ห้องเรียน ที่อยู่อาศัยกับบอกข้อดีข้อเสียของการรักษาความสะอาดและไม่รักษาความสะอาด มารยาทในการรับประทานอาหาร การพูด การยืน การเดิน การนั่ง การเข้าการออกจากบ้าน ห้องเรียน โรงเรียน ห้องน้ำ และมารยาทในการอ่านอัล-กุรอาน การปฏิบัติตนต่อผู้สูงอายุ ญาติพี่น้อง ผู้ปกครอง บิดา มารดา ครู และเพื่อน

ฝึกอ่านและท่องจำบทขอพร (ดุอาอ์)

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในจริยธรรม ตลอดจนตระหนักและเห็นความสำคัญของคุณค่า ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม เป็นแบบอย่างและสามารถนำหลักจริยธรรมตามคำสั่งสอนของศาสนาอิสลามไปใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นกิจนิสัย

⑤ อัล-กุรอาน

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม และฝึกเกี่ยวกับวิธีการอ่าน การเขียนพยัญชนะ สระ เครื่องหมายต่างๆ ในอัล-กุรอาน ตลอดจนถึงพยัญชนะที่ประสมสระ

ฝึกอ่าน และท่องจำสุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์ อัน-นาส อัล-พะลัก อัล-อิคลาศ อัล-มะสัด อัน-นัศร อัล-กาฟิรูน อัล-เกาษร อัล-มาอูน กุรียะฮ์ และอัล-ฟิล

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน การเขียนพยัญชนะ สระ เครื่องหมายต่าง ๆ และพยัญชนะที่ประสมสระจนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้อง ตลอดจนทั้งสามารถอ่านและท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ที่กำหนดได้คล่องแคล่ว แม่นยำ

⑥ เสริมทักษะอัล-กุรอาน

คำอธิบาย

ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนพยัญชนะ สระ พยัญชนะที่ประสมสระ คำที่มีสระ และเครื่องหมายต่าง ๆ เพิ่มเติม

อ่าน และท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในวิชาอัล-กุรอาน

เพื่อให้มีทักษะในการอ่าน ท่องจำสุเราะฮ์ได้อย่างคล่องแคล่ว และแม่นยำยิ่งขึ้น ตลอดจนการอ่านและเขียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

⑦ พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลาญ)*

คำอธิบาย

สาระ ฝึกทักษะพื้นฐานการอ่าน การเขียนพยัญชนะ การประสมคำ และประโยค
ง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

ฯลาค เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานใน
ก การศึกษาอัล-กุรอาน และศาสนาอิสลาม

สระ ต้อง

***พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลาญ)** ถ้าโรงเรียนใดไม่พร้อมที่จะสอนพื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 ให้เลือกสอนทักษะอัล-กุรอาน แทนทุกชั้น

คำอธิบายอิสลามศึกษา

ป.3-4

► รายวิชา

1. หลักศรัทธา
2. ศาสนบัญญัติ
3. ศาสนประวัติ
4. จริยธรรม
5. อัล-กุรอาน
6. เสริมทักษะอัล-กุรอาน
7. พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลายู)
8. พื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)

① หลักศรัทธา (อะกีดะฮ์)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย รวบรวม สรุป และบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับอัลลอฮ์ และรَسُول คุณลักษณะและพระนามของพระองค์ คุณลักษณะของรَسُولพร้อมทั้งอ้างความหมาย หรืออายะฮ์อัล-กุรอาน หะดีษมาสนับสนุน

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจความหมายและเนื้อหาสาระที่เป็นสื่อนำไปสู่ การศรัทธา วิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริงที่ก่อให้เกิดการศรัทธา และมีความศรัทธาใน อัลลอฮ์และรَسُول อย่างมีเหตุผล

② ศาสนบัญญัติ (ฟิกฮ์)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุป จำแนกและบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับอะซานอิกอมะฮ์ การละหมาด การละหมาดเดี่ยว การละหมาดญะมาอะฮ์ การละหมาดญุมอะฮ์ การละหมาดอีตทั้งสอง และการถือศีลอด ตลอดจนถึงการฝึกปฏิบัติละหมาด

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการละหมาด การถือศีลอด เห็นคุณค่า และประโยชน์ สามารถละหมาดและถือศีลอดในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง และปฏิบัติได้สม่ำเสมอเป็นกิจนิสัย

③ ศาสนประวัติ (สี่เราะตุนนบี)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม ค้นคว้า อภิปราย สรุปรูปและบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการทำอิบาดะฮ์ที่ถ้าฮิรอฮ์ การรับวะหยูครั้งแรก คำชี้แจงของท่านวะเราะเกาะฮ์ การเผยแผ่ศาสนาอิสลามอย่างลับ ๆ และเปิดเผย ผู้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามรุ่นแรก การต่อต้านของพวกเขา กุรียฮ์และมุสลิมกลุ่มแรกที่ถูกรุกราน การอพยพไปยังเมืองหะบะชะฮ์ครั้งแรกและครั้งที่สอง การเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามของท่านหัมซะฮ์และท่านอุมัรฺ ตระกูลฮาซิมปกป้องท่านนบีฯ พวกกุรียฮ์ต่อต้านตระกูลฮาซิม และการแผ่ขยายของศาสนาอิสลาม

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจประวัติท่านนบีหัมมัด คือลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ชื่นชมและศรัทธาการดำรงชีวิตของท่าน นำแนวทางการปฏิบัติของท่านมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน

④ จริยธรรม (อัคลา)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุปรูป บันทึก และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา การรักษาระเบียบวินัย การเป็นผู้มีความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ สุจริต การเป็นผู้มีความอดทน ความขยัน ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความเสียสละ ความประหยัด ความไม่ประมาทการรักษาสัญญาและความไม่รู้

ฝึกอ่านและท่องจำบทขอพร (ดุอาอ์)

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในจริยธรรม ตลอดจนตระหนักและเห็นความสำคัญของคุณค่า ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม เป็นแบบอย่างและสามารถนำหลักจริยธรรมตามคำสั่งสอนของศาสนาอิสลามไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเป็นกิจนิสัย

⑤ อัล-กูรอ่าน

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม และฝึกเกี่ยวกับวิธีการอ่าน การเขียนพยัญชนะที่ประกอบด้วย พยัญชนะ “มด” (เสียงยาว) “อัล-” (อะลิฟ ลาม) เกาะมะรียะฮ์ และ “อัล-” (อะลิฟ ลาม) ซัมลียะฮ์ ตลอดจนการประสมคำต่าง ๆ

ฝึกอ่าน และท่องจำสุเราะฮ์อัล-ฮุมะซะฮ์ อัล-อัสรฺ อัล-ตะกายรฺ อัล-กอริอะฮ์ อัล-อาคียาด อัล-ซัลซะละฮ์ และอัล-บัยยีนะฮ์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการอ่าน การเขียนคำที่มีพยัญชนะ มดคำที่มี “อัล-” เกาะมะรียะฮ์ และซัมลียะฮ์ และประสมคำต่าง ๆ จนสามารถอ่าน และเขียนได้ถูกต้อง ตลอดจนทั้งสามารถอ่านและท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ที่กำหนดได้ คล่องแคล่วแม่นยำสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจได้ถูกต้อง

⑥ เสริมทักษะอัล-กูรอ่าน

คำอธิบาย

ฝึกทักษะการอ่าน และท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในวิชาอัล-กูรอ่าน

เพื่อให้มีทักษะการอ่าน ท่องจำสุเราะฮ์ได้อย่างคล่องแคล่ว และแม่นยำ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจได้

⑦ พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลายู)

คำอธิบาย

ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนคำศัพท์ และประโยคที่มีโครงสร้างซับซ้อนขึ้นที่ใช้ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาอัล-กุรอาน และศาสนาอิสลาม

⑤ พื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)

คำอธิบาย

ฝึกทักษะพื้นฐานการอ่าน การเขียนพยัญชนะภาษาอาหรับโดยใช้คำศัพท์และประโยคง่าย ๆ เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาอัล-กุรอาน และศาสนาอิสลาม

คำอธิบายอิสลามศึกษา

ป.5-6

► รายวิชา

1. หลักศรัทธา
2. ศาสนบัญญัติ
3. ศาสนประวัติ
4. จริยธรรม
5. อัล-กุรอาน
6. เสริมทักษะอัล-กุรอาน
7. พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลายู)
8. พื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)

① หลักศรัทธา (อะกีดะฮ์)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย ค้นคว้า รวบรวม สรุป และบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับ หลักการศรัทธา (รูกนอีมาน) 6 ประการ เดาฮีดและการตั้งภาคี (ชีริก)

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจความหมายและเนื้อหาสาระที่เป็นสื่อนำไปสู่ การศรัทธา วิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริงที่ก่อให้เกิดการศรัทธา และมีความศรัทธาใน หลักการศรัทธา (รูกนอีมาน) 6 ประการอย่างมีเหตุผล

② ศาสนบัญญัติ (ฟิกฮ์)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย รวบรวม สรุป บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับหัจญ์ ซะกาฮู กุรบาน และอะกีเคาะฮ์ในด้านหลักการ ความหมาย เงื่อนไขและประโยชน์ อภิปรายเนื้อหา สาระ และความหมายเกี่ยวกับการอาบนํ้าวาญิบ การอาบนํ้าสุนัต อาหารและเครื่องดื่มที่ หะلال หะรอม รวมทั้งสิ่งเสพยาติดให้โทษทุกชนิด บรรยายร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุป เป็นประเด็นเกี่ยวกับการจัดศฟ ได้แก่ การอาบนํ้าศฟ การห่อศฟ การละหมาดศฟและการ ผังศฟ อภิปราย จำแนกการกระทำที่ศาสนาอิสลามอนุมัติและไม่อนุมัติ ตลอดจนการฝ่าฝืน คำสั่งสอนศาสนาอิสลามและโทษ วิเคราะห์ผลดี ผลเสียนำมาเป็นแนวทางแก้ปัญหาชีวิต อภิปรายการขอยกยัดออัลลอฮ์

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจความหมายและเนื้อหาสาระของเนื้อหาที่กำหนด เห็นคุณค่าและประโยชน์ศาสนกิจ วิเคราะห์ผลดีของศาสนกิจต่อผู้ปฏิบัติ และผลเสีย ต่อผู้ไม่ปฏิบัติ จำแนกการกระทำที่อนุมัติ และไม่อนุมัติ นำแนวทางที่อนุมัติมาปฏิบัติ พร้อมทั้งหมั่นปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง และปฏิบัติ สม่ำเสมอเป็นกิจนิสัย

③ ศาสนประวัติ (ลีเราะตูนบี)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม คั่นคว่ำ อภิปราย สรุป และบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการเผยแพร่ศาสนาอิสลามของท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลลอฮ์ อะลัยฮิ วะสัลลัม การแผ่ขยายของศาสนาอิสลามไปยังเมืองมะดีนะฮ์ การทำสัตย์ปฏิญาณที่อะเกาะบะฮ์ครั้งแรกและครั้งที่สอง การอพยพของชาวมุสลิมไปยังเมืองมะดีนะฮ์ การลอบสังหารท่านนบี การอพยพของท่านนบีไปยังเมืองมะดีนะฮ์ การสร้างความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้องระหว่างชาวมุฮาญิรีนกับชาวอันศอร การทำสัญญาของชาวมะดีนะฮ์กลุ่มต่าง ๆ การได้รับวะหฺยูอนุญาตให้ป้องกันตัว การทำสงครามต่าง ๆ การทำสนธิสัญญาฮุดัยบียะฮ์ การส่งสาส์นไปยังเจ้าเมืองต่าง ๆ การครองเมืองต่าง ๆ การครองเมืองมักกะฮ์ของชาวมุสลิม การสิ้นชีวิตของท่านนบีชีวประวัติและผลงานในด้านต่าง ๆ ของเคาะลีฟะฮ์อับดุลอุมัร อุมัร อุษมาน และอะลี

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจชีวประวัติของท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลลอฮ์ อะลัยฮิ วะสัลลัม และเศาะหาบะฮ์ ขึ้นชมและศรัทธาการดำรงชีวิตของท่าน นำแนวทางการปฏิบัติของท่านมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน

④ จริยธรรม (อัศลาก)

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย สรุป บันทึก และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับความรอบคอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความบริสุทธิ์ใจ ความเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ความรักดีต่ออัลลลอฮ์ ความกตัญญู ความยุติธรรม ความกล้าหาญในสิ่งที่ถูกต้อง และการรักษาสาธารณสมบัติ

ฝึกอ่านและท่องจำบทขอพร (ดุอาอ์)

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในจริยธรรม ตลอดจนตระหนัก และเห็นความสำคัญของคุณค่า ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม เป็นแบบอย่าง และสามารถนำหลักจริยธรรมตามคำสั่งสอนของศาสนาอิสลามไปใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นกิจนิสัย

⑤ อัล-กูรอาน

คำอธิบาย

สนทนา ซักถาม อภิปราย ศึกษา บันทึก และฝึกการอ่าน การเขียนพยัญชนะตามหลักของฐานที่เกิดเสียงจากโพรงปาก ลำคอ ลิ้น ริมฝีปากบนและล่าง และโพรงจมูก การอ่านตามกฎของ “นูन” ที่มีเครื่องหมายสุกุนและตันวินตามหลักอิซฮารุ อิกลาบ อัดฆอม และอิคฟาล์ การอ่านตามกฎของ “มีม” ที่มีเครื่องหมายสุกุน กฎเกี่ยวกับการอ่านคำ “อัลลอฮ์” และอักษรก็อลเกาะละฮ์

ฝึกอ่านและทำความเข้าใจความหมายของสุเราะฮ์ อัล-ฟาติหะฮ์ อัล-อิคลาศ อัล-อัศร อัล-ฟิล และอัล-มาอูน

ท่องจำสุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์ อัน-นาส อัล-ฟะลัก อัล-อิคลาศ อัล-มะสัด อัน-นัศร อัล-กาฟิรูน อัล-เกาษัร อัล-มาอูน กุรียะฮ์ อัล-ฟิล อัล-ฮุมะซะฮ์ อัล-อัศร อัด-ตะกาฮุร อัล-กอริอะฮ์ อัล-อาติยาต อัล-ฮัลละละฮ์ อัล-บัยยินะฮ์ อัล-ก๊อดร อัล-อะลัก อัด-ดีน อัล-อินชิเราะฮ์ และอัล-ญะฮ์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับฐานที่เกิดของเสียง กฎการอ่าน “นูน” สากินะฮ์ และตันวิน กฎการอ่าน “มีม” ที่มีเครื่องหมายสุกุน กฎการอ่านคำ “อัลลอฮ์” และอักษรก็อลเกาะละฮ์ ตลอดจนความหมายของสุเราะฮ์ที่กำหนด สามารถ อ่าน ท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ที่กำหนดได้คล่องแคล่ว แม่นยำมากขึ้นและนำไปใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจได้ถูกต้อง

⑥ เสริมทักษะอัล-กูรอาน

คำอธิบาย

ฝึกทักษะการอ่าน และท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ในญุซอัมมา ศึกษาทำความเข้าใจความหมายของสุเราะฮ์ต่าง ๆ ในวิชาอัล-กูรอาน

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจความหมายของสุเราะฮ์ต่าง ๆ ในวิชาอัล-กูรอานสามารถอ่านและท่องจำสุเราะฮ์ต่าง ๆ ในญุซอัมมาได้คล่องแคล่วและแม่นยำ และนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตตลอดจนการปฏิบัติศาสนกิจ

⑦ **พื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามะลายู)**

คำอธิบาย

ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนคำศัพท์ ประโยค และบทความที่มีโครงสร้างซับซ้อนขึ้นที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาอัล-กุรอาน และศาสนาอิสลาม

⑧ **พื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)**

คำอธิบาย

ฝึกทักษะพื้นฐานการอ่าน การเขียนโดยใช้คำศัพท์ และประโยคเกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่มีโครงสร้างซับซ้อนขึ้น

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาอัล-กุรอานและศาสนาอิสลาม

ตอนที่ 3

- ☐ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.873/2537
- ☐ คณะบรรณาธิการ และพิจารณาหลักสูตรฯ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก 873/2537

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาวิชาอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

□□□□□□□□

เพื่อให้การปรับปรุงวิชาอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และคำอธิบายรายวิชาอิสลามศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาวิชาอิสลามศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

ที่ปรึกษา

1. อธิบดีกรมวิชาการ
2. รองอธิบดีกรมวิชาการ (นางพรนิภา ลิมปพยอม)

คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาวิชาอิสลามศึกษา

1. ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2	ประธาน
2. ผู้อำนวยการพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	รองประธาน
3. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2	รองประธาน
4. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	กรรมการ
6. ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน	กรรมการ
7. ผู้แทนกรมสามัญศึกษา	กรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	กรรมการ
9. ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย	กรรมการ
10. นายแวญโซ๊ะ สามะอาลี	กองการศึกษาและศาสนสัมพันธ์ ศอ.บต. กรรมการ

11. นายอาซิส เบ็ญหาวัน	กรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา	กรรมการ
12. นายสมศักดิ์ ลินธะเวชญ์	สำนักงานทดสอบทางการศึกษา	กรรมการ
13. นายวินัย รอดจ่าย	ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ	กรรมการ
14. นางประไพพรรณ โกศัยสุนทร	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	กรรมการ
15. นส.เพราพรรณ โกมลมาลย์	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	กรรมการ
16. นส.จำเริญ ไทไทย	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	กรรมการ
17. นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	กรรมการ
18. นส.พูนศรี อิ่มประไพ	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	กรรมการ
19. นส.อัจฉรา เกิดมงคล	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ	กรรมการและ เลขานุการ

คณะกรรมการร่างอิสลามศึกษา

1. นายมานิชญ์ บุญญานุวัตร	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา สำนักงานศึกษา ธิการเขต เขตการศึกษา 2	ประธาน
2. นายประจักษ์ พุกกะมาน	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยะลา	รองประธาน
3. นายอิบรอเฮม หะยีสาอ์	ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	คณะกรรมการ
4. นายอุมาร์ ดอยิบ	ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	คณะกรรมการ
5. นายอุสมาน ดามาเราะห์	นักวิชาการศาสนาอิสลาม	คณะกรรมการ
6. ส.ต.ยะหยา คอเดร์	นักวิชาการศาสนาอิสลาม	คณะกรรมการ
7. นายอับดุลเลาะห์ ลออแมน	นักวิชาการศาสนาอิสลาม	คณะกรรมการ
8. นายอับดุลลอฮ์ ดาโฮ๊ะ	นักวิชาการศึกษา เขตการศึกษา 2	คณะกรรมการ
9. นายอนันต์ สุวรรณณัฏ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยะลา	คณะกรรมการ
10. นายธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง	ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2	คณะกรรมการ
11. นส.รอบ๊ะฮ์ ซ็อเซ็ง	ครูโรงเรียนสุโงโลก นราธิวาส	คณะกรรมการ
12. นางสุนา สวามิภักดิ์	ครูโรงเรียนเบญจมาศวิทยาส์ ปัตตานี	คณะกรรมการ
13. นางสุนิสา เจ๊ะปูเต๊ะ	วิทยากรสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียน เบญจมาศวิทยาส์ ปัตตานี	คณะกรรมการ
14. นายอับดุลรอเฮ็ด เจ๊ะเลาะ	วิทยากรสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียน บ้านดาสา สปอ.เมืองยะลา	คณะกรรมการ
15. นายสุรียา บันจอร์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสตูล	คณะกรรมการ
16. นางสุทิน ทองใส	นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ	คณะกรรมการ
17. นางเรียมพร อธิบอนันต์	นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ	คณะกรรมการ

18. นส.ดลฤดี สัจจิตตานันท์รัตน์	นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ	คณะทำงาน
19. นางจุฬามาศ สรวีสูตร	นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ	คณะทำงาน
20. นางประไพ ปิ่นสุวรรณ	นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ	คณะทำงาน
21. นายอะหมัด หะบาแย	นักวิชาการศึกษา เขตการศึกษา 2	เลขานุการ คณะทำงาน
22. นายสุกรี บาราเฮง	อาจารย์ 1 ช่วยราชการโครงการพิเศษ สพช. ประจำเขตการศึกษา 2	ผู้ช่วยเลขานุการ คณะทำงาน

ให้คณะกรรมการพัฒนาวิชาอิสลามศึกษามีหน้าที่ดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

1. กำหนดขอบข่ายและเนื้อหาสาระของวิชาอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
2. ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำงานของคณะทำงานยกร่างวิชาอิสลามศึกษา

คณะทำงานยกร่างวิชาอิสลามศึกษา

1. ดำเนินการยกร่างวิชาอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. ดำเนินการยกร่างคำอธิบายรายวิชาเลือกเสรี ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2537

(นายสุรัฐ ศิลปอนันต์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะบรรณาธิการหลักสูตรฯ

ประกอบด้วย

1. นางกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา อธิบดีกรมวิชาการ
2. นายบรรเทา ฤกษ์ดีกุล รองอธิบดีกรมวิชาการ
3. นายประสาท สอนวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาหลักสูตร
4. นายมานิชญ์ บุญญานุวัตร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2
5. นางอารีรัตน์ วัฒนสิน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักสูตร
6. นายอัปดุลเลาะห์ ลออแมน นักวิชาการศาสนาอิสลาม
7. นายนิเวอาลี หะยีนิเลาะ ดาโต๊ะยุติธรรมศาลจังหวัดนราธิวาส
8. นายวินัย สะมะฮุน เลขานุการจุฬาราชมนตรี
9. ผู้แทนกรมสามัญศึกษา
10. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
11. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
12. นางสาวจำเริญ ให้อย นักวิชาการกรมวิชาการ
13. นางประไพพรรณ โกศลสุนทร นักวิชาการกรมวิชาการ
14. นายอารักษ์ เปาะแย อาจารย์ใหญ่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์
อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส
15. นายนิโรธ งามะบัน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์
จังหวัดสตูล
16. นางสาวเพราพรรณ โกมลมาลย์ นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
17. นายธีระพัฒน์ ฤทธิทอง ศึกษาธิการเทศก์ กรมสามัญศึกษา
ประจำเขตการศึกษา 2
18. นายอาหมัด หะบาแย นักวิชาการสำนักงานศึกษาธิการเขต
เขตการศึกษา 2
19. นายสาโรจน์ จรจิตต์ ศึกษาธิการเทศก์ สช. ประจำเขตการศึกษา 2
20. นายจารึก เซ็นเจริญ อาจารย์โรงเรียนหมอนทองวิทยา อ.บางน้ำเปรี้ยว
จ.ฉะเชิงเทรา
21. นางสาวกนิษฐ์ บอช วิทยาการสอนศาสนาอิสลามโรงเรียนสตรียะลา
จังหวัดยะลา

22. นางมณฑนา คุปตะพันธ์ โรงเรียนวิมุตยารามฯ กทม.
23. นายอัษฎลโรเล็ด เจ๊ะเลาะ วิทยาการสอนศาสนาอิสลามโรงเรียนบ้านตาสา
อ.เมือง จ.ยะลา
24. นายแวญโซ๊ะ สามะอาลี กองส่งเสริมการศึกษาและสังคม ศอ.บต. ยะลา
25. ผู้สอนศาสนาอิสลามระดับประถมศึกษาโรงเรียนบางอ้อวิทยา กทม.
26. ผู้สอนศาสนาอิสลาม อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กทม.
27. ผู้สอนศาสนาอิสลามวิทยาลัยอิสลามศึกษา มอ.ปน.
28. นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
29. นางสาวพูนศรี อิมประไพ นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
30. นายดวงชัย ผลชีวิน นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
31. นางสาวดลฤดี สุจิตตานนท์รัตน์ นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
32. นางเรียมพร อธิปอนันต์ นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
33. นางสุทิน ทองไสว นักวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
34. นายอนันต์ สุวรรณมณี ฝ่ายโครงการพิเศษ สปช. ประจำเขตการศึกษา 2
35. นายสุกรี บาราเฮง ฝ่ายโครงการพิเศษ สปช. ประจำเขตการศึกษา 2

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

คณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2

ที่พิจารณาหลักสูตรประกอบด้วย

1. นายวิจิต หลักทรัพย์	อธิการวิทยาลัยครูยะลา (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	ประธาน
2. นายสุไลมาลย์ วงศ์พานิช	ประธานสภาจังหวัดยะลา	กรรมการ
3. นายกุเซ็ง ยาวอหาซัน	ประธานสภาจังหวัดนราธิวาส	กรรมการ
4. นายสาเล็ม อับดุลลานาฮาดี	ประธานสภาจังหวัดปัตตานี	กรรมการ
5. นายนาวี พรหมทรัพย์	ประธานสภาจังหวัดสตูล	กรรมการ
6. นายพรพิทยา แก้วสามสี	ศึกษาธิการจังหวัดยะลา	กรรมการ
7. นายนภดล ชูพูล	ศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส	กรรมการ
8. นายสนั่น รัตนวงษ์	ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี	กรรมการ
9. นายสิทธิชัย รอดเดชา	ศึกษาธิการจังหวัดสตูล	กรรมการ
10. นางอรพินทร์ นาคประดิษฐ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยะลา (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
11. นายอุดมโชค ศิริประภา	อจญ.โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง (สิทธิพันธ์อนุกุล) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
12. นายพะยงค์ อุบลขาว	ผู้อำนวยการโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา (ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
13. นายบรรเทา ฤกษ์ดีกุล	ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2	กรรมการและ
เลขานุการ
14. นายพิสุทธิ์ บุญเจริญ	ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
15. นายสมบัติ แซ่ด้ว	หัวหน้างานแผนงาน สป.
เขตการศึกษา 2	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2539 จำนวน 2,000 เล่ม